

06სტიტუტი “ტალღა”

- * დირექტორი - გიორგი ხუბულური
- * განყოფილების უფროსი – უფ.მეცნ.მუშაკი - 1
უფროსი მეცნიერ-მუშაკი – 1
მეცნიერ-მუშაკი - 3

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის
დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	<p>ახალი თაობის დოზიმეტრების დამუშავება გარემოს რადიოჟკოლოგიური მდგომარეობის უწყვეტი მონიტორინგის მიზნით“</p> <p>პროექტის იდეა და სამოქმედო პროგრამა ითვალისწინებს გარეგანი კების წყაროს გარეშე მოქმედი და ინფორმაციის რადიოარხით გადამცემი ნახევარგამტარულ I²L ლოგიკურ ელემენტების ბაზაზე შექმნილ მიკროსენსორებზე დაფუძნებული ინოვაციური დოზიმეტრული სისტემის შექმნას.</p>	ზაურ ჭახნაკია	ზაურ ჭახნაკია, გ. დიდებაშვილი, ს. ფალავა

1. სისტემა გარდა მაღალი მეტროლოგიური მახასიათებლებისა ხასიათდება მაღალი საიმუშაობით და სტაბილურობით, მცირე გაბარიტებით, მასითა და დირექულებით. მოსალოდნელია, რომ ასეთი დოზიმეტრული სისტემის მასიური წარმოება, მოთხოვნა და გასაღება უზრუნველყოფილი იქნება ფართო სამომხმარებლო ბაზრით.

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებული ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	“საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გამოყენებითი საგრანტო ნომინაციის საპროექტო წინადადება № 087-13, “წყლის მოტივტივულ ტურბინის ახალი მოდელი” პროექტის ამოცანას წარმოადგენს განახლებადი ენერგიის წყაროს, მდინარის მოტივტივულ ტურბინის ახალი მოდელის დამუშავება, რომელიც იქნება ეკოლოგიურად სუფთა და უსაფრთხო გარემოს მიმართ, მდგრადი დატვირთვებისა და	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	კახა გორგაძე	კ.გორგაძე, მ.ჭირაქაძე, ზ. ჭახნაკია, ნ.უშვერიძე, შ.ხიზანიშვილი

	<p>ცვეთის მხრივ და ეკონომიური, როგორც გამომუშავებული ელექტროენერგიის თვალსაზრისით, ასევე დამზადებისა და მონტაჟ- დემონტაჟის მხრივ.</p>			
	<p>გრანტის მიზანი იყო წყლის მოტივტივე ტურბინის ახალი მოდელის შექმნა. ამ მიზნის განსახორციელებლად წინასწარ შემუშავებული გეგმის მიხედვით შესრულებული იქნა მოსამზადებელი სამუშაოები და მდინარე მტკვრის ნაპირზე შერჩეული იქნა ადგილი საჭირო პარამეტრებით (სიღრმე, სიჩქარე, სწორი მონაკვეთის სიგრძე) რაც გათვალისწინებული იქნა საცდელი ნიმუშის შექმნისას.</p> <p>მოვახდინეთ საცდელი მოდელისთვის ადგილის მომზადება და ტურბინის ორჯერ ჩაშვება მდინარეში. პირველი ჩაშვების დროს მტკვარში მოთავსებული იქნა 3 ფრთიანი ტურბინა და მიღებული შედეგების გათვალისწინებით მეორე ჩაშვების დროს გამოყენებული 5 ფრთიანი მულტიტურბინით მივიღეთ 400-450 ვატი ენერგია. ინსტრუქციის ელემენტების დახვეწით ენერგიამ შეიძლება მიაღწიოს 500 ვატს, ხოლო დასახული 20 ფრთიანი ტურბინის გამოყენება 2 კილოვატი ენერგიის მიღებას უზრუნველყოფს.</p>			

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	თ.ბუალავა, პ.გორგაძე, ა.ესაკია, ი.ლომიძე, ლ.მაცაბრიძე, მ.მეცხვარიშვილი, თ.ჩიჩუა	ფიზიკის ლაბორატორიული პრაქტიკუმი მექანიკა და მოლექულური ფიზიკა I ნაწილი	შაბამომცემლო სახლი “ტექნიკური უნივერსიტეტი” 2014	146

ნაშრომში განხილულია მექანიკის და მოლექულური ფიზიკის ლაბორატორიული ამოცანები.

ისინი შედგენილია საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში მოქმედი ზოგადი ფიზიკის კურსის მიხედვით და განკუთვნილია ამავე უნივერსიტეტის სტუდენტებისთვის. ნაშრომი იმითაც არის საინტერესო, რომ მასში შეტანილია კომპიუტერიზებული ამოცანები. ნაშრომის დანიშნულებაა განუმტკიცოს სტუდენტებს თეორიული ცოდნა და გამოუმუშავის პრაქტიკული ჩვევები.

სტატიები

Nº	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ქურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Khuchua N.P., Chakhnacia Z.D., Melkadze R.G., Wiek A.D., Reuter D., Ksaverieva M.S., Sakharova T.B., Tutunjian A.A	Characteristics of Doubly Delta-doped AlGaAs/InGaAs Pseudomorphic HEMT	Georgian Engineering News, 2014, N4	Tbilisi Georgia	11
2	Nina P.Khuchua. Nugzar D. Dolidze, Nodar G. GapiSvili, Revaz G. Guliaev, Zurab V. Jibuti, Revaz G. Melkadze, Marina G. Tigishvili	Technology of Semiconductor Materials Sensitive Different Regions of Electromagnetic Radiation Spectrum	Georgian Engineering News, N1, 2014, pp. 5-15	Tbilisi Georgia	11
დელტა-ლეგირებულ AlGaAs/InGaAs ნახევარგამტარულ სტრუქტურებზე დამზადებულ კელიების მახასიათებლების გამოკვლევა. თრანზისტორის დაყვანილი დახრილობა მნიშვნელობა 50-70 მა/კ უტოლდება.					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

Nº	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Giorgi Nabakhtiani, Kahka Gorgadze	Nuclear Security Sistem in Georgia	Nuclear Radiacion Nanosensors and Nanosensory Systems. Georgian Technical university, Tbilisi 2014
2	Nabakhtiani G.N., Chkhartishvili L.S., Gigineishvili A.V., Gorgadze K.M.	RADIOACTIVE WASTE MANACEMENT IN GEORGIA	EIGHTH INTERNACIONAL CONFERENCE “Materials and Coatings For Extreme Performances: Investigations, Applications, Ecologicaly Safe Technologies For Their Production and Utilization” September 2014, Kiev, Ukraine.
3	M.Tigishvili, N. Gapishvili, R. Guliaev, N. Dolidze, N. Khuchua, R. Melkadze	DEFECT ENGINEERING IN THE SILICON P-N JUNCTION TECHNOLOGY	International Conference “Tbilisi-Spring-2014”

1. საქართველო დგავს აქტიურ ნაბიჯებს ქვეყანაში რადიაციული უსაფრთხოების მხრივ. ნაშრომში განხილულია ის მოთხოვნები და მოქმედებები, რომლებიც უნდა განახორციელოს ქვეყანაში რადიაციული უსაფრთხოების დამყარების გზაზე.

2. საქართველო მიმართავს აქტიურ ძალისხმევას შეიქმნას ქვეყანაში რადიოაქტიური ნარჩენების მართვის სისტემა. ნაშრომში განხილულია ის სამართლებრივი და პრაქტიკული ასპექტები, რაც განაპირობებს ქვეყნის რადიაციულ უსაფრთხოებას როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე მის მეზობელ ქვეყნებთან მიმართებაში.

3. იონური იმპლანტაციის მეთოდით ნახევარგამტარულ ი-ტიპის მონოკრისტალურ სილიციუმში მიღებულია p-n გადასვლის სტრუქტურები, რომლებიც ფოტომგრამბიარება ინფრა-წითელი სპექტრის 1,4-2,2 მკმ დიაპაზონში.